

2/546 12436/ 35909

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ T.B.M.M. Grup Başkanlığı
Tarih : 21.06.2005
Sayı : 924

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Şükrü ÖNDER
Yalova Milletvekili

EKİ: Kanun Teklifi (10 sayfa)

GENEL GEREKÇE

Avrupa Birlięi (AB) müktesebatı; siyasi kriterler, adalet hizmetleri, iç ve dış güvenlik olmak üzere üç temel sütundan oluşmaktadır. Üçüncü sütunda yer alan "iç ve dış güvenliğin korunması", devletin istihbarat hizmetlerinin düzenlenmesini gerekli kılmaktadır. Günümüzde, toplum ve devlete gelecek olan tehlikelerin önceden sezilmesi ve bunların önlenmesi için tedbir alınması, demokratik hukuk devletinin korunması açısından, kaçınılmaz bir zorunluluk olmuştur.

Anayasanın koruma altına aldığı özel hayat ve haberleşme özgürlüğüne, devlet tarafından, suç öncesi yapılacak olan müdahalelerin, AB standartlarına uygun olarak bir kanunla yapılması ve sınırlama sebeplerinin bu kanunda gösterilmesi gerekmektedir.

3/10/2001 tarihli ve 4709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun ile, Anayasanın özel hayat, konut dokunulmazlığı ve haberleşme hürriyetine ilişkin 20, 21 ve 22 nci maddeleri yeniden düzenlenmiştir. Bu alanlara Devletin müdahale edebilmesi için; milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlakın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmalı, yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de, kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmalıdır. Bunlar bulunmadıkça, kişinin özel hayatına dokunulamaz, konutuna girilemez, haberleşmesi engellenemez ve gizliliğine dokunulamaz. Anayasanın 22 nci maddesi, haberleşme hürriyeti açısından istisnalar olabileceğini kabul etmiş ve bunun kanunla belirlenmesini öngörmüştür.

Suç ve suçluluk ile mücadelede istihbarat vazgeçilmez bir araçtır. İstihbarat çalışmaları ise, bilgi toplamak ve depolamak şeklinde olduğundan, özel hayat ve aile hayatı ile yakından ilgilidir. Elektronik yoldan yapılan iletişimin suç öncesi alanda dinlenmesi ise, haberleşme hürriyeti ile ilgilidir. Anayasanın bu düzenlemesi karşısında, Türkiye'de istihbarat hizmetlerinin yapılabilmesi için, kanunla düzenleme yapılması ihtiyacı bir zorunluluk oluşturmaktadır.

Ülkemizde önleyici amaçlı istihbarat dinlemesi düzenlenmediğinden, hazırlanan Teklif ile, bu önemli eksiklik giderilecektir. İletişimin her ne sebeple olursa olsun dinlenmesi, Anayasamızın 20 ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8 inci maddeleri ile garanti altına alınmış bulunan "özel hayatın gizliliği ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına" uygun olarak yapılacaktır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, kararlarında, gizli soruşturma tedbirleri açısından geçerlilik taşıyan ilkeler koymuştur. Mahkeme, kararlarında, örgütlü suçlara karşı mücadelede gizli soruşturmacı ve güvenilir kişiden yararlanmaya engel bulunmadığına ve anonim tanıklara başvurmaının mümkün olduğuna işaret etmiştir.

Önleme amaçlı istihbarat çalışmalarında devletin bu haklara riayet edebilmesi için, yasal düzenleme yapılması ve bu düzenlemenin müdahale sebeplerini göstermesi gerekmektedir. İletişimin denetlenmesi ve telefonların dinlenmesi, 1 Haziran 2005 tarihine kadar 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu, bu tarihten itibaren ise 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile düzenlenmiştir.

Bu kapsamda 1/6/2005 tarihinde yürürlüğe giren 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 135 ve devamı maddelerinde, telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınmasına ilişkin hükümler yer almaktadır. Anılan düzenlemeler suçların soruşturulması sırasında ve sanık takibi amacıyla kolluk kuvvetlerince iletişime yapılan müdahaleye ilişkin olup, Kanunun gerekçesinde telefon konuşmalarına veya maddede sayılan diğer iletişim araçlarına müdahale edilmesi için belirlenen ön koşul "soruşturulan suçun beş yıl veya daha fazla hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir cürüm olması gerektiği" şeklinde ifade edilmiştir. Kanun "sadece suç işlendikten sonra" yapılan, adli amaçlı dinlemeleri düzenlemektedir. Ayrıca, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda yapılan düzenlemeye göre, dinleme adli kolluk tarafından gerçekleştirilecektir.

Oysa, istihbarat teşkilatları tarafından yürütülen faaliyetler; suç ile ilişkili olmayıp kuruluş yasalarında yer alan görevleri kapsamında ulusal güvenliğin sağlanması amacıyla, demokratik hukuk devletine yönelik tehdit unsurlarına ilişkin olarak düzenli ve sistemli bilgi toplama ve değerlendirme ihtiyacına yöneliktir.

Söz konusu istihbarat ihtiyacının sağlanması açısından iletişime yapılan müdahalenin yasal dayanakları ile yeterli şüphe sonucunda suça ilişkin delillerin yasalara uygun olarak toplanmasını teminen adli kolluk tarafından yapılan müdahalenin; çalışma yöntemleri, yasal dayanağı ve hedeflerindeki farklılık gözetildiğinde, iletişime müdahaleye ilişkin hususların ayrı bir mevzuatla düzenlenmesi ihtiyacı doğmaktadır. Nitekim bu esastan hareketle, AB ülkelerinin ulusal güvenlik servisleri, istihbarat servis kanunlarında yer alan düzenlemeler çerçevesinde iletişime müdahale hususunda yetkilendirilmişlerdir.

Ayrıca, Avrupa Parlamentosunun 2001/2098(I INI) sayılı raporunda; "Bir devlet kural olarak, ülke içindeki yasal düzen ortamının devamlılığının ve ulusal güvenliğin sağlanması amacı ile dinleme faaliyetleri yürütebilir. Organize suçların ve terörizme yönelik faaliyetlerin eyleme dönüşmeden belirlenebilmesi amacıyla ulusal kanunlar, devlet birimlerini, kişi ve gruplar hakkında bilgi toplayabilmesi hususunda yetkili kılar. Konuya ilişkin veriler ise ülkenin istihbarat servisi tarafından toplanır ve analiz edilir." denilmek suretiyle temel hak ve hürriyetlere saygı prensibi çerçevesinde hazırlanan ulusal kanunlar ile telekomünikasyonun denetlenmesine cevaz verilmektedir.

Bunun yanında, günümüzde bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de teknoloji ve bilişim alanında önemli gelişmeler yaşanmıştır. Bu gelişmeler sonucunda suçların nitelikleri ve işleniş biçiminde önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Suçların daha organize bir şekilde işlenmesi ve yoğunluk kazanması, suçluların ve özellikle örgütlerin teknolojik imkanlardan azami ölçüde yararlanması ve işlenen suç çeşitlerinin artması; kolluk kuvvetlerinin bu suçların faillerini yakalayacak, hukukun gerektirdiği şekilde soruşturma yapacak uzman personele ve teknik donanımına sahip olmaları zorunluluğunu da beraberinde getirmektedir.

Demokratik hukuk devletlerinin varlığını tehdit eden terör odaklarının zamanında teşhisi, eylemlerine daha ortaya çıkmadan engel olunabilmesi, taktik ve stratejilerini devamlı olarak değiştiren yıkıcı, bölücü ve irticai örgütler karşısında genel kolluk kuvvetlerinin yasal yetkilerinin yeniden düzenlenmesi gereklidir. Yeni düzenleme hem kişi hak ve özgürlüklerini Devletin aşırı müdahalesine karşı koruyacak nitelikte olmalı hem de Devlete karşı verilen tehdit ve tehlikeleri etkin bir şekilde bertaraf edebilecek özellikler taşımalıdır.

Özellikle 11 Eylül 2001 terör olayından sonra Avrupa Birliğinin ve ABD'nin istihbarata olan yaklaşımı değişmiş ve bu alanda yeni düzenlemelere gidilmiştir. Nitekim, ABD'de yürürlüğe konulan kanun (Us Code Collection Title 50>Chapter 36>Subchapter I>Sec1802) elektronik dinleme yapma yetkisini vermektedir. İngiltere'de 2000 yılında yürürlüğe giren iki ayrı kanun istihbarat dinlemeleri konusunu düzenlemiştir (Regulation Of Investigatory Powers Act 2000, Interception Of Communications Act.). Bu konudaki önemli düzenlemelerden biri de Avusturya'da yürürlüğe konulan Önleme Kolluğu Kanunudur (SicherheitspolizeiG). Almanya 26 Haziran 2001 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren kanun, (Zur Neuregelung von Beschraenkungen des Brief-Post und Fernmeldegeheimnisses), Alman Anayasasının 10 uncu maddesinde yer alan "haberleşme özgürlüğü" nün nasıl kısıtlanacağını ayrıntılı olarak düzenlemiştir. Fransa ise "Telekomünikasyon Yolu ile Yapılan Haberleşmenin Mahremiyetine İlişkin" 10 Temmuz 1991 tarihli ve 91-646 sayılı Kanunu yürürlüğe koymuştur. Bu Kanun; milli güvenliği, Fransa'nın bilimsel ve ekonomik varlığını, terörizmi, örgütlü suçluluğu ve benzeri çabaları ortaya çıkarmak amacı ile telekomünikasyon vasıtası ile yapılan haberleşmeye, istisnai olarak müdahale yetkisi vermektedir.

Devlete yönelik tehlikelerin yakın bir tehdit haline gelmeden, yani doğmadan bertaraf edilmesi için, bilgi toplama, değerlendirme ve iletişime müdahale yanında takibe alma, gözleme ve tarassut gibi başka yetkilere de ihtiyaç vardır.

Hazırlanan Teklif, yukarıda sözü edilen esas ve standartlara uyulması suretiyle, istihbarat ihtiyaçlarını karşılamak için meydana getirilmiş sistemi, sistemin işlemlerini, bu hususta hukuka uygun işlemlerin ne suretle gerçekleştirileceğini, kararların hangi makamlar tarafından ve ne gibi koşullara uyulması suretiyle alınacağını, bu husustaki denetim kurallarını ve usullerini, istihbarat ihtiyacının milletlerarası hak bildirileri ve Anayasanın güvencelerine uygun olarak nasıl giderileceğini göstermektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde, 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun ek 7 nci maddesi ile polise tevdi edilen görev ve yetkilerin kullanılma yöntemlerini düzenlemektedir. Maddede, güvenlik ve istihbarat amaçlı önlemler; açıklık, belirlilik ve denetlenebilirlik ilkelerine uygun olarak düzenlenmiştir. Madde, iletişim ve haberleşmenin dokunulmazlığı ilkesini teyit etmekte ve Anayasada öngörülen ilkeler doğrultusunda, haberleşme özgürlüğüne hangi sebeplerle müdahale edilebileceğini göstermektedir.

3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 1 inci maddesine göre "Memleketin umumi emniyet ve asayişinden Dahiliye Vekili mesuldür. Dahiliye Vekili bu işleri, kendi kanunları dairesinde hareket eden Emniyet Umum Müdürlüğü ile Umum Jandarma Komutanlığı ve icabında diğer bütün zabıta teşkilatı vasıtası ile ifa ve lüzum halinde İcra Vekilleri Heyeti kararı ile ordu kuvvetlerinden istifade eder."

Bu maddenin İçişleri Bakanına verdiği yükümlülük, memleketin genel emniyet ve asayişini sağlamaktır. Emniyetin sağlanması için, kolluğun muhtemel suçlular hakkında bilgi dosyası oluşturması gerekmektedir. Böyle bir oluşum, suçu önlemeye yönelik teknik takipler bakımından önem arz etmektedir. Terör ve örgütlü suçların yapısı, bu şekilde analiz edilebilir ve örgütler ortaya çıkartılabilir. Ancak, önleyici hizmet olarak bu tür bir bilgi değerlendirilmesi yönteminin ihdas edilmesi, kişi hak ve özgürlükleri ile yakından ilgili olduğundan, bu işlemler hâkim kontrolünde ve denetiminde yapılacaktır. Bu tür işlemler özel bir eğitim ve disiplin gerektirdiğinden bu faaliyetler bu konuda görevlendirilmiş olan Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkanlığı görevlilerince yerine getirilecektir. Tüm emniyet birimlerinin bu konuda görevlendirilmesinin sakıncaları göz önünde tutularak bu kısıtlama yapılmıştır.

Türk Ceza Kanunu, bireyi esas alan ve özel hayatı koruyan yeni suçlar içermektedir. Bu cümleden olmak üzere, kişilerin rızası ve bilgisi olmadan resimlerinin çekilmesi, görüntülerinin ve seslerinin kayda alınması "suç" olarak düzenlenmiştir. Oysa, Devletin korunması açısından hayati önem taşıyan istihbarat çalışmalarında bu tür kayıtların yapılması büyük önem taşımaktadır. İstihbarat çalışmalarının hukuka uygunluğunu sağlamak üzere, AB standartlarına uygun olarak kanunla düzenleme yapılması, müdahalelerin usul ve esaslarının da kanunda gösterilmesi gerekmektedir. Madde bu amaçla polise verilen istihbarat görevinin hangi yöntemlerle üretileceğini detaylı ve anlaşılır bir şekilde düzenlemiştir.

Madde 2- Madde ile, 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun ek 7 nci maddesindeki hüküm Jandarma Genel Komutanlığına uyarlanmıştır. Böylece, jandarmanın istihbarat faaliyetinde bulunma yetkisi düzenlenmiştir.

Bunun yanında, günümüzde, maruz kalınabilecek tehlikelerin önceden sezilmesi ve bunların önlenmesi için tedbirler alınması, demokratik hukuk devletlerinin korunması açısından kaçınılmaz bir zorunluluk olduğundan, madde ile jandarmaya, Anayasanın 22 nci maddesinde belirtilen hallere bağlı olarak; iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması yetkileri verilmektedir.

Ancak, önleyici hizmet olarak bu tür bir bilgi değerlendirilmesi yönteminin ihdas edilmesi, kişi hak ve özgürlükleri ile yakından ilgili olduğundan, yapılacak işlemlerin hâkim kontrolünde ve denetiminde yapılacağı öngörülmüştür.

Yapılacak telefon dinlemelerine, bunların işaret, sinyal ve yer bilgilerine ulaşılmasına hâkim karar verecektir. Ancak bu tür işlemler özel bir eğitim, disiplin gerektirdiğinden bu faaliyetler bu konuda görevlendirilmiş ve uzmanlaşmış Jandarma Genel Komutanlığı İstihbarat Başkanlığı görevlilerince yerine getirilecektir. Tüm jandarma birimlerinin bu konuda görevlendirilmesinin sakıncaları göz önünde tutularak görevlendirilecek birimler sınırlı tutulmuştur.

Madde, sadece suç öncesi faaliyetler ve eylemleri düzenlemektedir. Bazı suçlar işlendikten sonra, delil elde etmek ve faili yakalamak maksadıyla yapılabilecek olan müdahaleler konusunda, 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren Ceza Muhakemesi Kanununda düzenlemeler bulunmaktadır. Bu nedenle bir suç oluşmasına vakıf olunması veya kuvvetli belirtinin tespiti durumunda keyfiyetin Cumhuriyet savcılarına bildirilmesi suretiyle idari tedbirin sona erdirilmesi ve adli işlemlerin başlatılmasının sağlanacağı açıktır.

Getirilen düzenlemede, belirtilen tedbir ve yöntemlerle elde edilen bilgi ve kayıtların saklanması ve korunmasında gizlilik ilkesine aykırı davranışın cezalandırılacağı açık bir şekilde belirtilmiştir.

Madde 3- 2937 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile Milli İstihbarat Teşkilatının; kamu kurum ve kuruluşlarının yönetici ve istihbarattan sorumlu kişileri ile ilişki kurmaya ve kurum ve kuruluşların arşivlerinden ve elektronik bilgi işlem merkezlerinden, kendi görev sahasına giren konularda yararlanmaya ve bunlarla irtibat kurmaya yetkili olduğu hükme bağlanmış olup, madde ile, telekomünikasyon hizmetleri gibi stratejik önemi haiz bazı kamu hizmetlerinin özelleştirme kapsamında özel teşebbüslere bırakılması neticesinde ve ayrıca ülkemizde gerçekleşen hızlı teknolojik gelişmeler çerçevesinde, 2937 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine “kamu hizmeti veren kuruluşlar” ibareleri dahil edilmiştir.

Diğer taraftan, anılan maddeye eklenen fıkralar ile, Milli İstihbarat Teşkilatına, istihbarat amacıyla iletişime müdahale yetkisi verilmiştir. İstihbaratın, Devlet güvenliğinin temini bakımından vazgeçilmez bir unsur olduğu dikkate alındığında, istihbari amaçlı iletişime müdahale konusunda ortaya çıkan hukuki boşluğun doldurulması ve bu ihtiyacın karşılanması amacıyla, AB kriterleri, Anayasanın 22 nci maddesinde yer alan temel ilkeler ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda belirtilen esaslara bağlı kalınarak, iletişime müdahalenin “hangi hallerde” yapılacağı, “karar mercii” ve “süresi” şeklindeki temel unsurlara yer verilmek suretiyle düzenlenmiştir.

Anayasanın 22 nci maddesi uyarınca, ancak hâkim kararına dayanan ve telefon, faks, bilgisayar gibi kablolu, kablosuz veya diğer elektromanyetik sistemlerle veya tek yönlü sistemlerle alınan veya iletilen sinyaller, yazılar, resimler, görüntü veya sesler ile diğer nitelikteki verilerin nakledilmesi ve benzeri suretiyle yapılan tüm iletişimi kapsayabilen önleyici müdahale; Anayasanın 2 nci maddesinde belirtilen temel niteliklere, AB uygulamalarına da uygun şekilde, demokratik hukuk devletine yönelik ciddi bir tehlikenin varlığı halinde Devlet güvenliğinin sağlanmasına, casusluk faaliyetlerinin ortaya çıkarılmasına, Devlet sırrının ifşasının tespiti ve terörist faaliyetlerin önlenmesine ilişkin olarak yapılabilmektedir.

Geçici Madde 1- Madde ile, 1, 2 ve 3 üncü maddelerinin uygulanmasına ilişkin yönetmeliklerin üç ay içinde çıkarılması öngörülmektedir.

Madde 4- Yürürlük maddesidir.

Madde 5- Yürütme maddesidir.

BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

Madde 1- 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun ek 7 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Birinci fıkrada belirtilen görevlerin yerine getirilmesi amacıyla; hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkanının yazılı emriyle telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişim tespit edilebilir, dinlenebilir, kayda alınabilir. Bu işlemler, Ulaştırma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının görüşleri alınarak Başbakanlık tarafından belirlenecek tek bir merkezden yapılır. Ulaştırma Bakanlığı bu merkezle ilgili alt yapıyı hazırlamakla yükümlüdür.

Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde verilen yazılı emir, yirmidört saat içinde yetkili ve görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde, tedbir derhal kaldırılır.

Yetkili ve görevli hâkim, talepte bulunan kolluk biriminin bulunduğu yer itibarıyla yetkili olan ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 250 nci maddesinin birinci fıkrasına göre kurulan ağır ceza mahkemesinin üyesidir.

Kararda, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkân veren kodundan belirlenebilenler ile tedbirin türü, kapsamı ve süresi belirtilir. Kararlar, en fazla üç ay için verilebilir; bu süre aynı usulle üçer ayı geçmeyecek şekilde en fazla üç defa uzatılabilir. Ancak, terör örgütlerinin faaliyetleri çerçevesinde devam eden tehlikelere ilişkin olarak gerekli görülmesi halinde, hâkim üç aydan fazla olmamak üzere sürenin müteaddit defalar uzatılmasına karar verebilir.

Uygulanan tedbirin sona ermesi halinde, dinlemenin içeriğine ilişkin kayıtlar, yetkili ve görevli hâkimin denetimi altında en geç on gün içinde yok edilir ve durum bir tutanakla tespit olunur.

İstihbarat faaliyetlerinde, hâkim kararı alınmak koşuluyla, teknik araçlarla izleme yapılabilir. Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu hizmeti veren kuruluşlardaki mevcut bilgilerden de yararlanılabilir. Bu kuruluşların, ihtiyaç duyulan bilgileri kanunî sebeplerle verememesi halinde bu konuda hâkimden karar istenir.

Bu madde hükümlerine göre yürütülen faaliyetler çerçevesinde elde edilen kayıtlar, birinci fıkrada belirtilen amaçlar dışında kullanılamaz. Elde edilen bilgi ve kayıtların saklanması ve korunmasında gizlilik ilkesi geçerlidir. Bu fıkra hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında, görev sırasında veya görevden dolayı işlenmiş olsa bile Cumhuriyet savcılarınca doğrudan soruşturma yapılır.

Hâkim kararları ve yazılı emirler, Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkanlığı görevlilerince yerine getirilir. Diğer emniyet birimleri bu amaçla görevlendirilemez. İşlemin başladığı ve bitirildiği tarih ve saat ile işlemi yapanın kimliği bir tutanakla saptanır.

Bu maddede yer alan faaliyetlerin denetimi; yetkili Cumhuriyet savcıları, sıralı kurum amirleri ve Başbakanın özel olarak yetkilendireceği kişi veya komisyon tarafından yapılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller, Adalet Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

Madde 2- 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununa ek 4 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Ek Madde 5- Jandarma, bu Kanunun 7 nci maddesinin (a) bendine ilişkin görevleri yerine getirirken önleyici ve koruyucu tedbirleri almak üzere, sadece kendi sorumluluk alanında istihbarat faaliyetlerinde bulunur. Bu amaçla bilgi toplar, değerlendirir, yetkili mercilere veya kullanma alanına ulaştırır. Devletin diğer kolluk ve istihbarat kuruluşlarıyla işbirliği yapar.

Birinci fıkrada belirtilen görevlerin yerine getirilmesi amacıyla; hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Jandarma Genel Komutanlığı İstihbarat Başkanının yazılı emriyle telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişim tespit edilebilir, dinlenebilir, kayda alınabilir. Bu işlemler, Ulaştırma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının görüşleri alınarak Başbakanlık tarafından belirlenecek tek bir merkezden yapılır. Ulaştırma Bakanlığı bu merkezle ilgili alt yapıyı hazırlamakla yükümlüdür.

Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde verilen yazılı emir, yirmidört saat içinde yetkili ve görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde, tedbir derhal kaldırılır.

Yetkili ve görevli hâkim, talepte bulunan kolluk biriminin bulunduğu yer itibarıyla yetkili olan ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 250 nci maddesinin birinci fıkrasına göre kurulan ağır ceza mahkemesinin üyesidir.

Kararda, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkan veren kodundan belirlenebilenler ile tedbirin türü, kapsamı ve süresi belirtilir. Kararlar, en fazla üç ay için verilebilir; bu süre aynı usulle üçer ayı geçmeyecek şekilde en fazla üç defa uzatılabilir. Ancak, terör örgütlerinin faaliyetleri çerçevesinde devam eden tehlikelere ilişkin olarak gerekli görülmesi halinde, hâkim üç aydan fazla olmamak üzere sürenin müteaddit defalar uzatılmasına karar verebilir.

Uygulanan tedbirin sona ermesi halinde, dinlemenin içeriğine ilişkin kayıtlar, yetkili ve görevli hâkimin denetimi altında en geç on gün içinde yok edilir ve durum bir tutanakla tespit olunur.

İstihbarat faaliyetlerinde, hâkim kararı alınmak koşuluyla, teknik araçlarla izleme yapılabilir. Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu hizmeti veren kuruluşlardaki mevcut bilgilerden de yararlanılabilir. Bu kuruluşların, ihtiyaç duyulan bilgileri kanuni sebeplerle verememesi halinde bu konuda hâkimden karar istenir.

Bu madde hükümlerine göre yürütülen faaliyetler çerçevesinde elde edilen kayıtlar, birinci fıkrada belirtilen amaçlar dışında kullanılamaz. Elde edilen bilgi ve kayıtların saklanması ve korunmasında gizlilik ilkesi geçerlidir. Bu fıkra hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında, görev sırasında veya görevden dolayı işlenmiş olsa bile Cumhuriyet savcılarınca doğrudan soruşturma yapılır.

Hâkim kararları ve yazılı emirler, Jandarma Genel Komutanlığı İstihbarat Başkanlığı görevlilerince yerine getirilir. Diğer jandarma birimleri bu amaçla görevlendirilemez. İşlemin başladığı ve bitirildiği tarih ve saat ile işlemi yapanın kimliği bir tutanakla saptanır.

Bu maddede yer alan faaliyetlerin denetimi; yetkili Cumhuriyet savcıları, sıralı kurum amirleri ve Başbakanın özel olarak yetkilendireceği kişi veya komisyon tarafından yapılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller Adalet Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

Madde 3- 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Milli İstihbarat Teşkilatı;

a) Bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu hizmeti veren kuruluşların yöneticileri ve istihbarat hizmetlerinden sorumlu kişileri ile istihbaratın tevcihi, istihsalı ve istihbarata karşı koyma konularında doğrudan ilişki kurar, uygun koordinasyon yöntemlerini uygular.

b) Bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu hizmeti veren kuruluşlara ait arşivlerden, elektronik bilgi işlem merkezlerinden ve iletişim alt yapısından, kendi görev sahasına giren konularda yararlanır, bunlarla irtibat kurar, bilgi ve belge talep eder.”

“Bu Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan görevlerin yerine getirilmesi amacıyla; Anayasanın 2 nci maddesinde belirtilen temel niteliklere ve demokratik hukuk devletine yönelik ciddi bir tehlikenin varlığı halinde, Devlet güvenliğinin sağlanması, casusluk faaliyetlerinin ortaya çıkarılması, Devlet sırrının ifşasının tespiti ve terörist faaliyetlerin önlenmesine ilişkin olarak, hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde MİT Müsteşarı veya yetkili kıldığı Daire Başkanının yazılı emriyle telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişim tespit edilebilir, dinlenebilir, kayda alınabilir. Bu işlemler, Ulaştırma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının görüşleri alınarak Başbakanlık tarafından belirlenecek tek bir merkezden yapılır. Ulaştırma Bakanlığı bu merkezle ilgili alt yapıyı hazırlamakla yükümlüdür.

Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde verilen yazılı emir, yirmidört saat içinde yetkili ve görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını en geç yirmi dört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde tedbir derhal kaldırılır.

Yetkili ve görevli hâkim, talepte bulunan birimin bulunduğu yer itibarıyla yetkili olan ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 250 nci maddesinin birinci fıkrasına göre kurulan ağır ceza mahkemesinin üyesidir.

Kararda, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkan veren kodundan belirlenebilenler ile tedbirin türü, kapsamı ve süresi belirtilir. Kararlar, en fazla üç ay için verilebilir; bu süre, aynı usulle üçer ayı geçmeyecek şekilde en fazla üç defa uzatılabilir. Ancak, uluslararası terör ve istihbarata karşı koyma faaliyetlerinde, hâkim üç aydan fazla olmamak üzere sürenin müteaddit defalar uzatılmasına karar verebilir.

Uygulanan tedbirin sona ermesi halinde, dinlemenin içeriğine ilişkin kayıtlar yetkili ve görevli hâkimin denetimi altında en geç on gün içinde yok edilir ve durum bir tutanakla tespit olunur.

Bu madde hükümlerine göre yürütülen faaliyetler çerçevesinde elde edilen kayıtlar, Kanunda belirtilen amaçlar dışında kullanılamaz. Elde edilen bilgi ve kayıtların saklanması ve korunmasında gizlilik ilkesi geçerlidir. Bu madde hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında, görev sırasında veya görevden dolayı işlenmiş olsa bile Cumhuriyet savcılarınca doğrudan soruşturma yapılır.

Hâkim kararları ve yazılı emirler MİT Müsteşarlığı görevlilerince yerine getirilir. İşlemin başladığı ve bitirildiği tarih ve saat ile işlemi yapanın kimliği bir tutanakla saptanır.

Bu maddede yer alan faaliyetlerin denetimi; yetkili Cumhuriyet savcıları, sıralı kurum amirleri ve Başbakanın özel olarak yetkilendireceği kişi veya komisyon tarafından yapılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller yönetmelikle düzenlenir.”

Geçici Madde 1- Bu Kanunun 1, 2 ve 3 üncü maddelerinde öngörülen yönetmelikler üç ay içinde yürürlüğe konulur.

Madde 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.